

Padělky skupiny „K“ - noční můra ... (2)

V minulém čísle jsme přinesli první část z nového seriálu zaměřeného na velkou skupinu¹⁾ padělků ke škodě sběratelů, pocházejících ze stejného zdroje a vykazujících společné znaky. Ukázali jsme si, že mezi ně patří celková falza – konkrétně hodnota 20 h červená Hradčany V. kresby – a dnes se podíváme na jeden z dlouhé řady padělků částečných: na falešný přetisk SO 1920 v černé barvě na dopltní známce 5 h Dopltní 1919.

FRANTIŠEK BENEŠ

I v tomto případě jde o padělek zatím poměrně málo známý, dilem zřejmě proto, že distributoři výrobků této skupiny přednostně nabízeli drahé položky z emise Pošta československá 1919 a na rozšíření tohoto falza už neměli dost času²⁾, ale možná i proto, že jde o položku ve střední cenové kategorii (s nálepkou činí její katalogová cena 2.000 Kč) a sběratelé ani znalci proto jejímu zkoumání prozatím nevěnovali tolik pozornosti.

V každém případě však jde o velmi nebezpečné a rozhodně nikoli jen ojedinělé falzum – do dnešní doby mi totiž bylo předloženo už více exemplářů známek 5 h Dopltní se zcela stejným padělaným černým přetiskem SO 1920, a to jak ve standardní poloze, tak i s přetiskem dvojitým či převráceným (tedy variant dosud neznámých).

Už u prvního předloženého exempláře drobné indicie signalizovaly, že mu bude třeba věnovat zvýšenou pozornost. Především sama známka měla jiný odstín barvy, než jaký se obvykle vyskytuje u zaručené pravých kusů této varianty, a pocházela tedy zjevně z jiné části jejího nákladu (byla živě hnědoolivová, spíše tmavšího odstínu, na rozdíl od běžně se vyskytujících známek matně hnědoolivových, spíše světlého odstínu – což ovšem mohl býtjev nahodilý). Její přetisk byl vytištěn ne zcela dokonale a pozornost na něm na první pohled budila odlišná podoba fuláže u dolní řádky (1920), která byla vytištěna o něco silněji, než řádka horní (SO). To by svědčilo o nakloněném postavení štočku oproti potiskovanému papíru (známce), s čímž jsem se u známek zaručené pravých dosud nesešel (ale i to se mohlo ukázat jako nahodilost). Proto jsem v této fázi neučinil žádný závěr, známku jsem pouze zdokumentoval a majitele požádal o trpělivost – že ji budu dále zkoumat.

A jak jsem postupoval? V první řadě jsem zvětšil její přetisk, abych zjistil, zda neobsahuje některou již popsanou deskovou vadu. To se sice nepotvrdilo, přesto jsem našel alespoň několik vad menších a řadu drobných, podle nichž jsem určil pole přetiskové desky. Nejvýraznější vadou bylo vyštípnutí dolní části číslice 2, vedle níž jsem našel i řadu vad drobnějších (charakteristicky poškozenou horní část číslice 0 a zářez v polovině jejího levého okraje, nepatrná vyštípnutí na okrajích písmen SO /na horní části S; vpravo a vlevo dole na O/, zářez na levé dolní části číslice 2 a vlaso-

vé přerušení v její horní části a další). Tyto vady se vyskytují na pravých přetiscích a nese je 39. pole přetiskové desky A/2 (podle popisu v Monografii č. 5, str. 106). K jeho určení jsem použil 20bloky známek všech hodnot této emise, pocházející z různých míst pře-pážkových archů. Najít se mi jej podařilo například na svislém 20bloku z pravého horního rohu PA (4 x 5 známek) 5 h (s modrým přetiskem) a na dalších menších blocích i jednotlivých známkách.

Dále jsem prohlédl 39. pole původní dopltní známky na uvedeném 20bloku, u něž jsem zjistil, že pochází z 2. tiskové desky (i když jedna ze 4 vad, které se na zkoumaném kontrolním 20bloku nacházely, je v Monografii č. 4 na str. 272 připsána desce první /ZP 7/ – zřejmě omylem). Toto 39. pole nese drobné, v literatuře nepopsané deskové vady, které jej umožňují bezpečně identifikovat (vícekrát přerušena horní obvodová linka nad V a dále vpravo, čárka od nožky K k horní ozdobě vlevo, tečka v ohybu vnitřní linky v 5, čárka pod dolní linkou pod O a další).

Pro kontrolu jsem prohlédl i řadu dalších bloků a jednotlivých známek 5 h s modrým přetiskem a našel exempláře ze stejného známkového i přetiskového pole, u nichž odpovídaly uvedené drobné vady známky i přetisku, vyskytující se na zkoumaném dvacetibloku a dalších kontrolních známkách.

Porovnáním těchto skutečností se zkoumanou známkou s černým přetiskem jsem zjistil, že přetisk je proveden na známce neodpovídající ZP 39 z 2. TD, ale že jde o 37. pole stejné tiskové desky (je na něm výrazná desková vada – velká tečka v pravém horním listku), tedy o pole nacházející se na stejném archu, ale ob známku vlevo. To celou věc bohužel neposunulo vpřed, protože teoreticky šlo připustit, že arch mohl být přetisknut v poloze vodorovně posunutý o 2 známkové pole (i když vodorovně páry s přetiskem a bez něj nejsou u černých přetisků dosud známy), nebo mohl být do stroje vložen posunutý v důsledku toho, že byl neúplný (což je ale technicky velmi nepravděpodobné).

Zakrátko mi však byl předložen další exemplář téže známky, jehož černý přetisk byl proveden stejným způsobem a nacházely se na něm stejné deskové vady, jako u předchozí známky. Barva známky více odpovídala exemplářům zaručené pravým, ale sama známka pocházela opět z jiného pole – tentokrát šlo ZP 64 (s výraznou deskovou vadou bílý zářez v K v Česko).

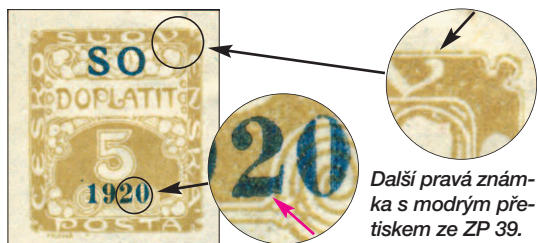
¹⁾ V minulém čísle jsem v titulku použil výraz „padělky typu K“; vzhledem k rozsahu této problematiky však bude výhodnější použít termín „padělky skupiny K“.

²⁾ Po zveřejnění podrobnějších informací v našem časopisu distributoři padělků skupiny „K“ své aktivity (alespoň pokud jde o náš trh) poněkud utlumili – což ovšem neznamená, že by jim nemohlo za čas zase otřnout. A protože některé z jejich výrobků se k nám v poslední době dostávají ze zahraničí, je možné, že své podnikání zaměřili tímto směrem.

³⁾ Je velmi pravděpodobné, že existuje i pravý exemplář(e) ze ZP 39/A2 s černým přetiskem; v současném stavu poznání však nebude žádný problém jej rozpoznat od uvedených známek s přetisky padělanými.

Identifikační 20blok známky 5 h s pravým modrým přetiskem z TD A/2, na jehož ZP 39 se nachází přetisk s charakteristickými drobnými vadami, který posloužil padělatelům ke zhotovení falešného štočku.

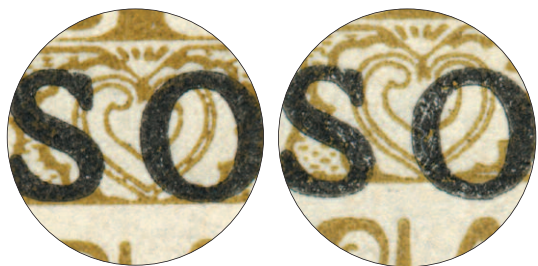
Další pravá známka s modrým přetiskem ze ZP 39.

Dvojice známek s padělanými černými přetisky se stejnými drobnými DV (napodobené ZP 39); samy známky přitom pocházejí z odlišných ZP (37 a 64).

Obě zkoumané známky jsem silně zvětšil a prohlédl jejich přetisky. Ukázalo se, že způsob otištění barvy i barva sama se liší od známek zaručeně pravých, a to jak při pohledu shora, tak v průhledu. Ve světle těchto skutečností bylo možno prohlásit, že jde o padělky ke škodě sběratelů. Dodejme, že zhotoveny byly zřejmě ofotografováním přetisku z pole 39/A2 (možná nahodile vybraného, ale možná vybraného úmyslně, protože obsahuje několik drobných charakteristických vad – což na první pohled samozřejmě působí důvěryhodně).³⁾

V průběhu doby mi byly předloženy další exempláře zhotovené ze stejného padělaného štočku, přičemž se poněkud lišil způsob otištění (různým tlakem) i vrstva otištěné barvy přetisku - od zcela kryjící (obr. vlevo) po potřhanou s prosvítajícími bílými místy (obr. vpravo).

Naopak některé znaky byly u všech předložených exemplářů zastoupeny vždy (např. hrbolatý pravý okraj číslice 1).

Značně různé byly známky 5 h použité pro padělání – pocházely z různých částí nákladu, měly různé odstíny barvy a vyskytly se mezi nimi i extrémně široké stříhy (což je běžné u levných známek bez přetisku, ale u pravé známky s černým přetiskem mi takový stříh dosud nebyl předložen).

Podrobněji se otázce tisku těchto padělků budeme věnovat v závěru našeho seriálu, kde si rovněž ukážeme společné znaky s padělky dalších emisí, pocházejícími ze stejného zdroje. Už dnes jsme si však na obrázcích představili některé z dosud známých exemplářů padělků tohoto přetisku (všechny pocházejí ze stejného štočku), aby se proti nim mohli účinně bránit sami sběratelé. ■

Známky s padělaným dvojitým přetiskem a známka s padělaným přetiskem převráceným – ve skutečnosti tyto varianty jako pravé nebyly dosud předloženy.